

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650-13 וקסמן נ' סטרשנב

1

בפני כב' השופט בן-ציון גרינברגר

ד"ר איגור וקסמן
ע"י ב"כ עוה"ד ערן קייזמן

המערער

נגד

כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנב
אליו הואצלו סמכויות שר הבריאות בענייני משמעת לפי
פקודת הרופאים ננוטה חרשן, התשל"ז - 1976
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

המשיב

2

3

פסק דין

1. לפניי ערער על החלטת כבוד השופט (בדימוס) אמנון סטרשנב מיום 05.11.12, אשר לו
2 הואצלו סמכויות שר הבריאות בענייני משמעת, ובה קבע, במסגרת סמכותו על פי סעיף 47
3 לפקודת הרופאים ננוטה חרשן, התשל"ז - 1976 (להלן: "הפקודה"), ובהתאם להמלצת וועדת
4 המשמעת מיום 14.10.12 (להלן: "הוועדה"), כי ד"ר וקסמן (להלן: "המערער") פעל בניגוד
5 לסעיף 41(3) לפקודה, והוטל עליו בגין כך אמצעי משמעת מסוג נזיפה.

9

עובדות המקרה

2. המערער הינו רופא מורשה ובעל תואר מומחה בכירורגיה כללית. במועד הרלוונטי לכתב
3 הקובלנה, שימש המערער כמנהל המחלקה הכירורגית בבית החולים "ד"ר בצפת.
3. ביום 14.03.09 אושפז מר שראל שלמה (להלן: "המטופל" או "המנתח") במחלקה
4 הכירורגית, עקב חסימת מעי דק על רקע הידבקויות בחלל הבטן. המטופל אושפז במחלקה עם
5 הנחייה לטיפול שמרני, לאחר שנבדק על ידי רופאים בחדר המיון ובמחלקה.
4. למחרת בבוקר, 15.03.09, נברק המטופל על ידי המערער, והוחלט על המשך טיפול שמרני.
6 ברצו במטופל CT ללא חומר ניגוד, שכן המטופל רגיש לחומר ניגוד. בבדיקה נמצאה חסימה
7 שלמה של המעי הדק עם נזל ועכירות שמן.

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 22650-01-13 וקסמן נ' סטרשנבר

5. בבדיקת החולה בשעות הערב באותו יום, בסביבות השעה 19:30, אובחנה הידרדרות קלינית במצבו. על אף זאת, ולמרות ממצאי ההרמייה, החליט המערער לרחות את הניתוח למחרת בבוקר. החלטתו של המערער נמסרה לדופא התורן סלפונית, וזאת מבלי שראה או בודק את המטופל באותו ערב. החולה נותח למחרת היום, 16.03.09, ולקראת סיום הניתוח נצפו ירידה כלחץ הדם ובדופק החולה. הוא הועבר למחלקה לטיפול נמרץ, ושם נפטר.

השתלשלות ההליכים

6. בעקבות פטירתו של המטופל מתנה ועדת בדיקה לפי סעיף 21(א)(3) לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, לשם בדיקת תפקודו של הצוות הרפואי שהיה מעורב בטיפול המנות. במסקנותיה קבעה ועדת הבדיקה, בין היתר, כי "ההחלטה לרחות את הניתוח לשעות הבוקר תמותה לאור הסימנים הקליניים המלמדים כי בבטן עלול להתרחש סיכוך רציני להסימת המעי". עקב דברים אלו, זומן המערער לשיתת הבהרה אצל נציב קבילות הציבור, שם מסר את גרסתו לאירועים שהתרחשו. במכתבו מיום 16.11.10, הודיע נציב קבילות הציבור, כי אין מנוס מהסקת המסקנה שהחלטתו של המערער הייתה רשלנית, וכי היא מחייבת נקיטת אמצעים משמעתיים.
7. בעקבות פרסום דו"ח מסקנת ועדת הבדיקה באינטרנט, פנה פרופ' קלוגר, שעמד בראש התדעיה, לנציב קבילות הציבור, והודיע לו כי ועדת הבדיקה קבעה פה אחד ובמפורש כי העיכוב בניתוח לא היה הגורם הבלעדי למות המנות, ואין ספק כי בנסיבות הקיימות, רבים הם הרופאים שהיו נוהגים כדוגמת המערער. לפיכך, לסברתו, ההחלטה להעמיד לדין משמעתי את המערער אינה ראויה, אינה מבוססת על דו"ח ועדת הבדיקה, וראוי שתיבדק בשנית.
8. חרף זאת, ביום 31.01.11 הודיע נציב קבילות הציבור, כי המלצתו לפתוח בהליך משמעתי נגד המערער בעינה עומדת.
9. ביום 14.08.11, הוגשה קובלנה נגד המערער, וכך סוכם בה:

מתאמר לעיל עלה כי הנקבל גילה רשלנות חמורה במילוי תפקידו כאמור בסעיף 141(ג) לפקודת הרופאים נוסח תרש" תשל"ז-1976 [..] בכך שהוא החליט לרחות כיצור הניתוח עד למחרת בבוקר, זאת למרות התדרדרות במצבו הקליני של החולה ותוצאות תברורות של התרמיה אשר הצביעו על הסימה שלמה של המעי. והיית הניתוח

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנר

- 1 כאמור החמירה את מצבו של התולה. כמו כן, התחלטה התקבלה
- 2 מבלי לראות את התולה ועל סמך ריחח טלפוני בלבד. אבקשך
- 3 (הכנות לשר תביאות, כ.ג.) להפעיל סמכויותך בהתאם לפקודה.
- 4
- 5 10. ביום 04.04.12 קיימה הוועדה את ישיבתה הראשונה. בפתח הדיון, הודה המערער בעובדות
- 6 הקובלנה, למעט הסתייגותו מנוסחו של סעיף 8 לכתב הקובלנה, עת לגרסת המערער ההחלטה
- 7 להמתין עם הניתוח לשעות הבוקר תוך המשך סיפול שמרני התקבלה לאחר הפעלת שיקול דעת;
- 8 קרי, ההחלטה שהתקבלה הייתה לעכב את ביצוע הניתוח, ולא לדחותו לבוקר כלשון הקובלנה.
- 9 11. בהחלטת הביניים מיום 10.06.12 קבעה הוועדה כי המשיב התרשל בתפקידו, כדלקמן:
- 10 דעת הוועדה היא אפוא, כי כל עוד לא היה חשש=חשד להתפתחות
- 11 נזק גופני למטופל שלמה שראל, ניתן היה לטפל בתופעת חסימת
- 12 המעיים שלו בשיטות מקובלות וטכניות המוכרות במרפאה- אולם-
- 13 נוכח מצב 19:30 כשהיו סימנים קליניים חריגים המהווים אינדיקציות
- 14 רפואיות כבדות- משקל לסיכון בריאותי ממשי למטופל בצורה של
- 15 מצוקה חריפה בהספקת דם נקודתית במעיים- המשכת הטיפול
- 16 השמרני לגבי מטופל זה, נחשבת לדעת הוועדה ככשל בשיקול דעת
- 17 הרפואי-מקצועי, שנבע מאי-מתן משקל רפואי-מקצועי נכון לסימני
- 18 האזהרה שהופיעו במצב 19:30 ומהערכה שגויה של הנקבל, באותה
- 19 נקודת זמן, לגבי המצב הכללי של המטופל שלמה שראל. כשל זה
- 20 עלול לדעת הוועדה, כרי רשלנות-רפואית-מקצועית חמורה.
- 21 (ההדגשות אינן במקור - כ.ג.)
- 22
- 23 12. המערער התקשה להשלים עם קביעת הוועדה, ועל כן הגיש ביום 24.01.12, בקשה לעיון
- 24 נוסף בהחלטת הביניים. לאחר שעיינה בבקשתו, החליטה הוועדה לדחותה.
- 25 13. ביום 14.10.12, לאחר שנשמעו טענות הצדדים, והוגשו כלל הראיות, לרבות חוות דעת
- 26 שהגיש המערער, הגישה הוועדה את המלצתה לעניין אמצעי המשמעת לפני המשיב. וכך המליצה
- 27 הוועדה:
- 28 אין לוועדה ספק שמר שראל שלמה היה צריך להינתן כלילה שבין ה-
- 29 15 ל-16 במרץ 2009, ואין עדות טובה מן העובדה, שכאשר הגישו
- 30 רופאי המחלקה בראשות ד"ר וקסמן בבוקר ה-16 במרץ 2009- הציג
- 31 מר שראל שלמה מצב של הידרודות קשה בהרבה שהתבטאה בסימני
- 32 גירוי צמקי בתמונה כוללת של הלם ספטי (דיהומי) עם הפרעה
- 33 המודינמית בולטת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנוב

- 1 ערבות אלה מהותה לדעתו תריגה מסיפול רפואי מקובל וטכני וחן
2 שהביאו אותו למסקנה כי מדובר ברשלנות חמורה, זאת אף
3 שלמעשה, בניתוח שבוצע, לא נמצא מעי נרקיטי או התקבות.
- 4 כהיבט כללי הוועדה התרשמה כי מר שראל זכה לטיפול טוב ומסור
5 מכל צוות המחלקה כולל ד"ר וקסמן עצמו. במשך כל אשפוזו היה
6 הצוות הבכיר של המחלקה ובראשם ד"ר וקסמן מעורבים באופן
7 אינטנסיבי בבירור ובטיפול במר שראל ... מעורבות האישית של ד"ר
8 וקסמן ניכרת במעקב מהלך המחלה ובתהליך קבלת ההחלטות
9 הריאגנטיות והטיפוליות.
- 10 נוכח כל זאת, ובהתחשב בעברו המקצועי הנקי של הנקבל, ומשך הזמן
11 שעבר מעת האירוע, למעלה מארבעה חודשים, וזנז ממליצים בפניך
12 כב' שר הבריאות לנזוף גויפה חמורה בנקבל [...] אשר תרשם בתיקו
13 האיש, על הכשל של התרשלנות חמורה שכשל בטיפול במטופל שראל
14 שלמה, בהיותו מנהל המחלקה הכירורגית בבית החולים זיו בצפת,
15 בחודש מרץ 2009 ...
- 16
- 17 14. לאחר הגשת המלצת הוועדה למשיב, קיבל המשיב ביום 05.11.12 את המלצתה הן לעניין
18 הרשלנות והן לעניין אמצעי הענישה, ואלו דבריו:
- 19 לא מצאתי כל פגם בשיקולי הוועדה כאשר לממצאיה בדבר קביעת
20 אחריותו של הנקבל לאי עריכת הניתוח באופן דחוף והמתנה הבלתי
21 מוצדקת ער מחרת היום. הוועדה כחנה בקפידה את חומר הראיות
22 שהותה בפניה, שקלה אל נכון את השיקולים השונים בפרשה, והגיעה
23 למסקנה הנכונה ולפיה, אכן התרשל הנקבל התרשלנות חמורה בטיפולו
24 בחולה.
- 25 בהתחשב בנסיבות המקלות שפורטו על ידי הוועדה, וכן בעובדה
26 שרמת התרשלנותו של הנקבל, גם אם חמורה היא, אינה נמצאת ברובד
27 העליון המצדיק ענישה מחמירה, נראית לי גישתה של הוועדה ראויה
28 גם בנושא הענישה.
- 29 עם זאת, אין אמצעי המשמעת של גויפה חמורה מוכר בפקודת
30 הרופאים, והפקודה נוקטת בלשון גויפה או התראה. לפיכך,
31 החלטתי להטיל על הנקבל, ד"ר איגור וקסמן, את אמצעי המשמעת
32 של גויפה. [וההורגשות אינן במקור, כ.ג.].
- 33 15. ביום 13.01.13, הגיש המערער הודעת ערעור על החלטת הגויפה האמורה, הרי הוא הערער
34 שלפני.

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 22650-01-13 וקסמן נ' סטרשנברג

טענות הצדדים בערעור

טענות המערער

16. ראשית טוען המערער, כי בעוד שהערעור על החלטת המשיב לעניין אמצעי המשמעת
חיבוח על ידי בית המשפט לאור העקרויות של המשפט המנהלי, הרי שמסקנות הוועדה ייבחנו
להגדרתו "במשקפיים משפטיים", קר, כי בית המשפט יעשה את שיקוליו באם להתחשב
במסקנות הוועדה אם לא, בהתאם לשיקולים שהוא מפעיל עת בוחן הוא האם להתחשב בממצאי
ערכאה שיפוטית נמוכה ממנו, שהיא התערבות שתיעשה אך במקרים של שגיאה חמורה ועקרונית
בקביעת הוועדה, או בממצאים שאינם מעוגנים בחומר הראיות (ולצורך הוכחת טענתו, מפנה
המערער לע"א 3425/90 ד"ר אלכסנדר פינסטרברג נ' שר הבריאות (24.12.91); להלן: "פרשת
פינסטרברג").

17. לסברת המערער, טענה הוועדה עת קבעה כי בהתנהגותו התורשל המערער התרשלנות
חמורה. לראיה, מפנה המערער לתווך הדעת מטעמו אשר הונחה לפתחה של הוועדה. מתוות
הדעת עולה כי החלטת המערער כפי שהתקבלה הינה החלטה שבשיקול דעת רפואי, ואין כל ספק
כי כירורגים נוספים ורבים אשר היו נקלעים למצב אליו נקלע המערער, היו מקבלים את אותה
ההחלטה שקיבל. על כן, משהוכח כי כירורגים רבים היו נוהגים כמותו, סבור המערער כי החלטתו
להמשיך בטיפול שרירי ולבצע את הניתוח בשעות הבוקר, נמצאת במתחם הסבירות. לפיכך, אף
אם טעה, הרי שהחלטתו היא לכל היותר טעות שבשיקול דעת, אשר אינה מגיעה בשום אופן לכדי
"התרשלנות חמורה". למסקנה זו מגיע המערער בהתבססו על פרשת פינסטרברג, בה הוגדרה
"רשלנות חמורה" לצורך הגשת הליך משמעת לבי מפקדת הרופאים, כך: "סטטי רופא, במידה
משמעותית, מרמת הטיפול המקובלת הצפוייה ממנו במקרה נתון, הכול על פי נסיבותיו המיוחדות
של כל מקרה ומקרה". כמו כן, מתבסס המערער על ספרו של א' כרמי, רפואה במשפט (חל איכב,
השל"א), בעמוד 218, בה נאמר בזה הלשון: "המתנה טעות בשיקול דעת משמע בפשטות הוא
שהנתבע אינו רשן וכי החלטתו הייתה סבירה אף אם בריעבר תוכחה כמוטעית".

18. נוסף על כך, טוען המערער כי אף הוועדה סברה שיש להגדיר את החלטתו כ"טעות
שבשיקול דעת", כאומרה: "המשכת הטיפול השמרני לגבי מטופל זה נחשבת, לדעת הוועדה,
ככשל בשיקול הדעת הרפואי מקצועי שנבע מאי מתן משקל רפואי מקצועי [...] באותה נקודת זמן,
לגבי המצב הכללי של המטופל". אי לכך, תמוהה בעיני המערער מסקנת הוועדה בהחלטתה כי

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנבר

1 התנהגותו עולה לכדי רשלנות חמורה, משהוכח, כמפורט לעיל, ש"טעות שבשיקול דעת", אינה
2 עולה כדי "רשלנות חמורה". לפיכך, סבור המערער כי בהשוואת שני המונחים, "טעות שבשיקול
3 דעת" ו"רשלנות חמורה", עת חובה הייתה להבחין ביניהם הבחנה ברורה וחזרה, נפלה הורעה
4 לכלל טעות, הן מקצועית והן משפטית.

5 19. יתר על כן, סבור המערער, כי על מנת לייחס לו התרשלנות חמורה נדרשת לכל הפחות
6 רשלנות ברמה הנזיקית, ואולם רשלנות כזו לא הוכחה פה, והראיה, כי לא הוגשה כל תביעת נזיקין
7 נגד המערער.

8 20. לבסוף טוען המערער, כי כרופא בכיר ומנהל מחלקה ותיק ומנוסה, הייתה לו הזכות המלאה
9 לפעול מבחינה מקצועית באופן בו פעל, וכי לא הייתה בפעולתו המקצועית כדי להצדיק את
10 קביעת הורעה, לפיה התרשל התרשלנות חמורה במילוי תפקידו.

11 טעות המשיב

12 21. בי"כ המשיב מבקש מבית המשפט לדחות את טיעוני המערער. לטענת בי"כ המשיב,
13 ההחלטה שקיבל המשיב בעניינו של המערער מאוונת, מנומקת ומרשכלת, תיתנה על סמך
14 שיקולים ענייניים לחומרא ולקולא, ובהתבסס על החומר שהונח לפתחו ולפתחה של הורעה; וכל
15 זאת, לאחר שמיעת טענות הצדדים לפני הורעה, ושקילת כלל השיקולים הרלוונטיים. על כן
16 מבוקש, כי בית המשפט לא יתערב בהחלטת המשיב, שכן ההחלטה הינה סבירה ומידתית
17 בנסיבות העניין, ואין בה סטייה מהותית משיקול דעת ראוי. עוד בעניין זה סבור המשיב, כי בניגוד
18 לטענת המערער, מאחר שהורעה הינה אך כלי עזר לשר, או למי שהוצלה לו סמכות השר, או
19 החלטת המשיב היא הנבחנת על ידי בית המשפט (ולא החלטת הורעה), והיא תיבחן על פי אמות
20 המידה של המשפט המנהלי (ולצורך הוכחת טענתו מפנה המשיב, בין היתר, לע"א 10979/04 ד"ר
21 ליכיו לאור נ' שר חבריאנות (28.02.05)).

22 22. באשר לטענת המערער בכל הנוגע להאשמתו ב"רשלנות חמורה", סבור המשיב כי לאור
23 הגדרת מתח זה בפרשת פינסטרובש, לא נפלה כל טעות בהחלטתו בכל הנוגע להתנהגות
24 המערער. יש לציין כי הורעה הינה בעלת מיומנות בנושא הנבדק, כאשר נציג הסתירות העובדים
25 בורעה, פרוכ' ברטי פרוינר, היו בעל מעמד מקצועי בכיר ביותר, בהיותו מנהל לשעבר של

בית המשפט המהדיר בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנב

- 1 מחלקת כידורגיה בבית תולים הדסה. עוד מדגיש ב"כ המשיב, כי כל טענות המערער הועלו בפני
- 2 הוועדה, נשקלו עניינית, ונדרשו בזו אחר זו, במהלך הדיונים בה ובמסקנותיה.
- 3 23. כך למשל, עמדתו של פרופ' קלוגר (ראי לעיל סעיף 7) קיבלה התייחסות לקראת הגשת כתב
- 4 הקובלנה על ידי פרופ' חיים הרשקו, נציב תלונות הציבור, אשר דחה את טענותיו, באומרו בין
- 5 היתר: "לא יכולנו להסתמך על המלצות פרסונאליות בסיכום ועדת הבריקה, מאחר ועדות בריקה
- 6 בדריכ נמנעות מהמלצות פרסונאליות ומשאירות לצוות משרד הבריאות את ההחלטה [...] קיימו
- 7 שיחת הבטחה עם ר"ר וקסמן [...] בוועדה זו השתתף כידורג טומתה. מסקנת שיחת ההבטחה הי
- 8 שדחיית תגיתו ער למתן בבקר החמירה את מצב התולה". לפיכך, ההחלטה בעניין המערער
- 9 התקבלה אצל המשיב לאחר שניתן למערער יומו בפני הוועדה, וזו האחרונה כחנה את כל החומר
- 10 שהוגש לפניה, ושמצעה את הצדדים.
- 11 24. על כן, טוען ב"כ המשיב כי על בית המשפט להימנע מלהתערב בהחלטת המשיב, משהיא
- 12 סבירה ומידתית. בהקשר זה, מפנה המשיב למספר אסמכתאות בהם אישר בית המשפט החלטות
- 13 אשר בהן סטה המשיב מהמלצות הוועדה והחמיר באמצעי המשמעת שהוטלו על הנקבלים שם;
- 14 מקל וחומר מבקש ב"כ המשיב להסיק כי בית המשפט לא יתערב בהחלטת המשיב בה אימץ את
- 15 המלצתה העניינית והמקצועית של הוועדה.
- 16 25. לבסוף, קובל המשיב על טענת המערער, לפיה ראוי כי קיומה של "ירשלות חמורה" תיבדק
- 17 בהתאם לאמות המידה של דיני הניקין, משאנו לא מצויים בהליך מעין זה אלא בהליך משמעותי,
- 18 שתכליתו שונה לחלוטין מזו הרלוונטית בהליך המתנהל לפי דיני הניקין.
- 19 26. לפיכך, סבור ב"כ המשיב כי ההחלטה נשוא הערעור ניתנה כדין, הינה סבירה וראויה
- 20 בנסיבות העניין, ואין להתערב בה.
- 21 דיון חוזר
- 22 27. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים מזה ומזה, נחה דעתי כי דין הערעור להידחות.
- 23 28. ראשית יש לחדר את העקרונות הנוגעים להתערבות בית המשפט בממצאי הוועדה, לאור
- 24 טענת המערער, לפיה, יבחן בית המשפט את ממצאי הוועדה כאילו הייתה זו ערכאה שיפוטית

בית המשפט המתדי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנבר

1 נמוכה ממנו. לנשוא זה התייחסתי בע"א 38725-06 סמולניסקי נ' כ"י השופט (כרימס) אמנון
2 סטרשנבר ואח' (10.03.13), בדברים אלה:

3 אשר למסקנות והמלצות הוועדה, הרי שהשר בהחלטתו מביע את
4 דעתו העצמאית באשר לאותן מסקנות, והוא אשר מחליט, לפי שיקול
5 דעתו, האם הממצאים העובדתיים שבדו"ח הוועדה מצדיקים את
6 המסקנות וההמלצות האופרטיביות שקבעה הוועדה. אי לכך, אם
7 לסענת המערער, נפל פגם כלשהו במסקנות הוועדה, ואם בכל זאת
8 אימצן השר בהחלטתו, סענתו של המערער מופנית כלפי שיקול דעתו
9 של השר, בקבלו את אותן מסקנות, לא נגד הוועדה; שהרי בכוחו של
10 השר לבחון את המלצות הוועדה על בסיס אותם ממצאים, אותם קבעה
11 הוועדה, ואשר על פיהם גיבשה הוועדה את מסקנותיה. אי לכך, ככל
12 שמעלה המערער סענת נגד מסקנות הוועדה, סענת אלו אינן בעצם
13 אלא סענת כלפי שיקול דעתו של השר, וכך יש להבין. זוהי, לדעתי,
14 המסגרת הריטורית הראויה בשמיעת סענתו של המערער, ורק במסגרת
15 זו ניתן לשיקול סענת המערער המופנית כלפי הוועדה.

16 אי לכך, ככל שמועלות סענת המערער בנוגע לממצאים שקבעה הוועדה, הרי שיש להתייחס
17 אליהם כאילו נקבעו על ידי המשיב, משהמשיב אימץ את כלל מסקנות הוועדה.

18 29. בהמשך ישיר לכך אומר, כי מן המפורסמות הוא כי בית המשפט אינו נוטה להתערב
19 באמצעי המשמעת שהוטלו במסגרת הדין המשמעתי, אלא אם כן נפל פגם בהחלטת המשיב היורד
20 לשורשו של ההליך, ויש בו כדי לפגוע בכללי הצדק הטבעי. ויפים הם דבריה של כ"י השופטת
21 מורחי בע"א 364/08 תייסיר חמאדה נ' מרינת ישראל- משרד הבריאות (13.02.12) (להלן:
22 "פרשת חמאדה"), אשר לפיהם:

23 הלכה היא כי אין ערכאה זו נוטה להתערב באמצעי המשמעתי שנקבע
24 על ידי הגורמים המוסמכים, אף אם הוא סוטה לסעמה במידת-מה
25 להומרא או לקולא. רק סטייה מהותית לצד זה או אחר, משנה מהותי
26 בשיקול דעת, או הסלת עונש המחסיא כאופן ברור וגלוי את מסורתו,
27 יצדיק התערבותו של כ"י-ש זה ... גיר התערבות בהחלטות הניתנות
28 על ידי שר הבריאות בהליכים משמעתיים, הינו מצומצם למדי ומגובל
29 לאותם המקרים שבהם נפל משנה מהותי בשיקול דעתו [ההרגשות
30 אינן במקור, ב.ג.]

31 משכך, רק אם בהחלטת המשיב נפל משנה מהותי בשיקול הדעת, והחלטתו חורגת חריגה
32 מהותית ממתחם הסבירות, ימצא בית המשפט לנכון להתערב בהחלטתו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2015

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנבר

30. לגופו של עיין, וכמפורט לעיל, טענתו המרכזית של המערער הינה כי ככל שנפל פגם
בהחלטה שקיבל לעכב (ולא לרחות) את ביצוע הניתוח במנוח עד למחרת בבוקר, הרי שפגם זה
עולה לכל היותר לכדי "סעוּת שבשיקול דעת", ולא לכדי "רשלנות חמורה", ועל כן, לטענתו, לא
מתקיימים התנאים המתחייבים להגשת הליך משמעותי נגדו לפי סעיף 41(3) לפקודת הרופאים.

31. כמו כן לטענתו, קיומה של "רשלנות חמורה", ראוי שייבחן על פי אמות המידה של דיני
הנויקין. על כך ייאמר מידית, כי טענה זו של המערער כבר נדחתה בפרשת פינסטרכרש, שם נקבע
כדלקמן (בעמ' 331):

טוען בא-כוח המערער, כי את המושג "רשלנות חמורה" בפקודת
הרופאים [נוסח חדש] יש לפרש על-פי אותה משמעות הניתנת לכינוי
זה במשפט הפלילי ובדיני הנויקין. אין, לדעתו, להבחין בין רשלנות
חמורה על-פי פקודת הרופאים [נוסח חדש] לבין רשלנות חמורה על-
פי חוקים אחרים שבהם עושים שימוש בביסור וזה.

השקפה זו של בא-כוח המערער אינה מקובלת עלי.

כל ביסור וכל דיבור בעל משמעות משפטית נורמטיבית המצוי בחוק
פלוני ייבחן על-פי ההקשר שבמסגרתו נעשה השימוש בו ותוך
התייחסות לתכלית החוק המסוים. לביסור, דבר מיעוט משפטי, יכול
שתהיה משמעות שונה בחוקים שונים. לא תמיד נכון יהיה ללמוד על
משמעותו של ביסור משפטי בחוק אחר על דרך ההיקש מחוק אחר.

...

דיני עתשין תכליתם להשלים חוק וסדר וציות לנורמות החברתיות
שהחוק קובע כלפי כלי עלמא, הסנקציות העתשיות על-פי דיני
העתשין מרחיקות לכת הן עד לשלילת חירותו של אדם ולמשך זמן.
לא כן פקודת הרופאים [נוסח חדש]. זו עוסקת בגורמים שבתחום
הספציפי של העוסקים ברפואה. בהקשר שאנו עוסקים בו תכליתה
לקבוע נורמות התנהגות ודמת אחריות הנדרשות מרופאים במסגרת
עיסוקם המקצועי. היא גם קובעת, אילו הם האמצעים המשמעותיים
הנאותים שניתן לנקוט כנגד אותם רופאים שנכשלו ושלא עמדו
במבחנים הנורמטיביים והאתיים שהפקדה קובעת.

32. בהתאם לכך, ככל שנבחנת קיומה של "רשלנות חמורה" בהקשר של התנהגות רופא לצורך
יישומן של הוראות פקודת הרופאים, הוגדר המונח בהמשך פרשת פינסטרכרש (בעמוד 333), כך:

רשלנות חמורה כמובנה של פקודת הרופאים ... משמעותה מהותית
וכללית - סטיית רופא, במידה משמעותית, מרמת הטיפול המקובלת

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 22630-01-13 וקסמן נ' סטרשנבר

- 1 הצטייה ממנו במקרה נתון, הכול על-פי נסיבותיו המיוחדות של כל
- 2 מקרה ומקרה.
- 3
- 4 עינו הראות, כי לנקבל תיוחס רשלנות המורה בזקשר של הליך משמעותי מכוח פקודת
- 5 הרופאים, מקום שטסה משמעותית מסטנדרט ההתנהגות המקובל, ללא קשר לתוצאת מעשי
- 6 הרשלנים, ולפי נסיבותיו של המקרה. וזאת, בכפוף למכליתם הנורמטיבית של פקודת
- 7 הרופאים, שהיא, קביעת רמת האחריות הנורמטית והתנהגות הנורמטית מרפאים במסגרת עיסוקם
- 8 המקצועי, המיועדת, בין היתר, לשמירת תדמית מקצוע הרפואה בעיני הציבור והמקדוד הראוי של
- 9 מערך הרפואה בישראל, כהתחשב במטרות הספציפיות האמורות שבבסיס ההליך המשמעותי
- 10 מבין הרשלנות החמורה לא תישטף דרך ותזוהסות לכללי דיני הנזיקין, אשר חלים דטרסטפסיביים
- 11 על כל מקרה בו יוחסו לאדם נזק שלות, כשמתחם – בייגור למטרות ההליך המשמעותי – הינו
- 12 למען "השבת המצב לקדמותו" ולטובת המצב. נזיקת תיוחס רשלנות לרופא ע"פ סטנדרט
- 13 שונה, קרי, מקום שהפך את תוכן הנזיקות כללי ומכלול, והפך לנזק, כאשר מחקיים קשר
- 14 סיבות בין המידת החובה לכך הנזק.
- 15 מן המקובל עולה, כי על אף שלפי שני החוקים יש לבחון את הסטייה מסטנדרט ההתנהגות
- 16 המקובל, וזרי שיש לבחון את אחת הסטנדרט בכפוף לתכלית החקיקה, ואין דומה תכלית הקן
- 17 המשמעותי במקרה דנן, וזאת שמירה על רמת ההתנהגות נאותה של הרפאים והרשתת רפאים אחרים,
- 18 לנזק לית דיני הנזיקין, היא "השבת המצב לקדמותו" בשל הנזק שארע עקב-סטייה מנורמת
- 19 ההתנהגות המקובלת.
- 20 להרחבה בעניין מטרות הדין המשמעותי אל מול הליכים אחרים ראו: אלונה סיגלר- הרכבי
- 21 "הדין המשמעותי- השלכות מות החולה", רפואה ומשפט 27 (2002).
- 22 33. חגורת המתח "טעות בשיקול דעת" מציעו בספרו של המלומד א' כרמי רפואה במשפט (תל
- 23 אביב, תשל"א), אשר אומצה וצוטטה על ידי בית המשפט בת"א (ת"א) 1499/02 פלתי ואח' נ'
- 24 פרופ' משיח שלמה (17.12.08) בעמוד 6, וזו לשונו:
- 25 עבודתו של רופא כוללת, במידה רבה, הפעלת שיקול דעת ושיפוט. יש
- 26 לאפשר לרופא להשתמש בשיפוטו באופן חופשי, לסוכת אינטרטי
- 27 התולה. הערכת התנהגותו של הרופא בהתאם לתוצאות בלתי

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנוב

- 1 משביעות רצון עלולה לפגוע בשיפוט הרפואי, הוא עלול יהא להסס
2 בהסתמכותו על האינסטינקט המתפתח שלו כאבחנה ובטיפול.
3 ...
4 המתנה 'טעות בשיקול דעת' ... מבוסס על שתי הלכות מקובלות.
5 ראשית, זכות הרופא לבחור מבין הגישות הטיפוליות המקובלות את זו
6 הנראית לו כנכונה ומתאימה למטופלו, אף אם מסתבר כי בחירתו לא
7 הייתה מוצלחת. שנית ... כל עוד לא הוכחה רשלנות, לא תוטל אחריות
8 על רופא רק משום שטיפלו כשל ... בתי המשפט היו מוכנים לקבוע
9 כי התנהגותו של רופא, הגם שלקחה בטעות בשיקול דעת, לא עלתה
10 כדי התרשלנות, ובלבד שהרופא ישם את הידע המעודכן, ולא נטל
11 לעצמו מלכתחילה משימה שהיא למעלה מכוונתיו.
12
13 הכלל הינו ברור וידוע: מבין הגישות הטיפוליות המקובלות, נתונה הזכות לרופא לבחור
14 מהי הדרך הנאותה לסברתו לספל בחולה. בהתאם לכך, ככל שרופא מפעיל שיקול דעת מקצועי,
15 או אז, גם אם שיקול הדעת יתברר כמסועף, לא יהא זה ראוי ליחס לו התרשלנות בגין כך בלבד,
16 שכן יש בכך כדי לפגוע בעצמאות הרופאים וליצור אצלם הסטנות תמידית, המנוגדת לאינטרס
17 הציבורי השואף לקיומה של מערכת רפואית מחקרית אשר אינה נרתעת מליזום ולפעול תמיד
18 מתוך שיקולים ענייניים מקצועיים בלבד לטובת המטופלים. כרם, אילו החלטת הרופא עולה לכדי
19 סטייה משמעותית מרמת הטיפול המקובלת והסבירה הצפיה ממנו בנסיבות העניין, או, לא ניתן
20 לומר כי התנהגות הרופא משקפת 'טעות' גרידא בשיקול דעת.
34. הגענו, אפוא, ללב העניין שלפנינו: האם טעה המשיב, באמצע את מסקנת הוועדה כי במקרה
21 דנן, עת החליט המערער - נוכח 'מצב 19:30', בו היו סימנים קליניים חריגים המהווים אינדיקציה
22 רפואית כבדת משקל לסיכון בריאותי ממש למטופל, בצורה של מצוקה חריפה בהספקת דם
23 נקודתית במעיים - שיש להמשיך את הטיפול השמרני במנוח, ולא לנתחו באותו ערב, נהג
24 ברשלנות חמורה?
35. ועדת המשמעת הביעה את דעתה בהחלטת הביניים שהתקבלה על ידה, כי מחר, כשל
26 המערער כחפעת שיקול הדעת הרפואי-מקצועי שהפעיל, ומאידך, כי התנהגותו עולה כדי
27 רשלנות מקצועית חמורה. כפי שהוכהר לעיל, שני מושגים אלו אינם יכולים לדור בכפיפה אחת,
28 שכן קיים שוני מהותי ביניהם, ועל כן, כדין העלה המערער תמיהה בדבר מסקנת הוועדה להסיל
29 עליו אמצעי משמעת מסוג נזיפה, בגין כשל בהפעלת שיקול דעת. כרם, לאחר שעיינתי בהמלצת
30 הוועדה להטלת אמצעי המשמעת, נוכחתי כי את התנהגות המערער הנדירה הוועדה גם כן:
31

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

ע"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנר

- 1 "עובדות אלה מהוות לדעתנו חריגה מטיפול רפואי מקובל וסביר, והן שתביאו אותנו למסקנה כי
2 מדובר ברשלנות חמורה..." לפיכך, הגעתי לכלל מסקנה כי אין להידרש למילים הספציפיות בהן
3 בחרה הוועדה להשתמש בהחלטת הביניים, ובר לרעתי כי הוועדה התייחסה להתנהגות המערער
4 כרשלנות חמורה ולא כטעות בשיקול הרעתי. כך גם הכין המשיב את מהות המלצת הוועדה עת
5 אימצה בהחלטתו.
- 6 36. משקבעה הוועדה את ממצאיה, היא המליצה למשיב להסתפק, בנסיבות המקרה, במתן
7 נזיפה למערער, זאת לאחר שהדגישה כי שקלה את כלל השיקולים לקולא ולתומרא אשר הונחו
8 לפתחה; וכאמור לעיל, המשיב קיבל את המלצת הוועדה. כאמור בפרשת חמארה לעיל, בית
9 משפט זה לא יתערב דרך כלל בהכרעות המשיב בהקשר זה, אלא אם כן הן שגויות באופן מהותי,
10 והעונש המוסל מחטיא באופן ברור וגלוי את מטרותיו.
- 11 37. לאחר שעיינתי בהמלצת הוועדה ובהחלטת המשיב, נחה דעתי כי אין זה מקומו של בית
12 משפט זה להתערב בהחלטה האמורה, משלא נפל בה כל משגה המצדיק זאת.
- 13 38. החלטת המשיב, באמצעו את מסקנת הוועדה, כי התנהגות המערער לא הייתה סבירה בנסיבות
14 העניין, התקבלה על בסיס איתן: בוועדה ישב כירורג בכיר, פרופ' פרוינד, ודופא נוסף. למערער
15 ניתן יומו בוועדה, ולא אחת שטח את גרסתו בפניה, תחקר לגביה, כשהיה מיוצג לאורך כל
16 ההליך. לא מצאתי כל פגם, אפוא, בניהול ההליך. כמו כן, לא מצאתי כי יש להתערב במסקנת
17 המשיב, שקיבל על בסיס ממצאי הוועדה, כי החלטת המערער - בין אם "לעכב" ובין אם "לדחות"
18 את ביצוע הניתוח ליום המחרת - עלתה לכדי רשלנות חמורה, וכי אין להתעלם מהשלכות החלטה
19 זו, של מות המטופל. לדעתה של הוועדה, הידרדרותו הקלינית של המנוח, ראוי היה כי תוליק
20 נורא אדומה אצל המערער, וכי יפעל בהתאם, ויורה על ניתוח עזר באותו הערב; וכמו כן, נמצא
21 סעם לפגם בעובדה כי המערער לא בדק בעצמו את המנוח כסרס קיבל את ההחלטה האמורה, כי
22 אם קיבל את המידע טלפנית, ועל סמך כך ראה לנכון להורות שלא לבצע את הניתוח מידית;
23 ומשלא פעל כפי המצופה ממנו, הרי שפעל ברשלנות, משסטה משמעותית מסטנדרט ההתנהגות
24 ההולם רופא במצב אליו נקלע.
- 25 39. וידגש: אלו הינן מסקנותיה המקצועיות של הוועדה, שגובשו תוך התייחסות לקני המידה
26 המקצועיים של מקצוע הרפואה, שבתחום המקצועי המוכחזק של חברה; וכמפורט לעיל, נציגו

בית המשפט המחוזי בירושלים

11 אוגוסט 2013

עש"א 13-01-22650 וקסמן נ' סטרשנב

1 של השר - וכן בית המשפט הישוב בערעור על החלטתו - יימנע מלסטות ממסקנותיה והמלצותיה
2 המקצועיות של הוועדה (נדון: אף אם היו הם מסיקים מסקנות אחרות ומחליטים אחרת), אלא אם
3 כן ימצא שהוועדה חרגה חריגה משמעותית ומהותית מן המסקנות הסבירות העולות מנסיבותיה
4 המיוחדות של המקרה הנדון לפניו. על בסיס חיבור העובדות שפורטו לעיל - ועל אף האמור
5 בחוות הדעת שהובאו מטעמו של המערער, לפיהן רופאים רבים במדינה היו נוהגים כפי שנהג
6 המערער - אי אפשר לקבל את טענת המערער כי מסקנות הוועדה, והחלטת המשיב הנשענת
7 עליהן, חרגו חריגה כזו ממתחם הסבירות הרלוונטית עד כדי שקימת הצדקה להפכן במסגרת
8 ערעור זה.

9 40. כמו כן יצוין, שהוועדה שקלה את כלל הנסיבות הרלוונטיות, לקולא ולתומרא, לרבות
10 נסיבותיו האישיות והמקצועיות של המערער עצמו, ואינה בין התנהגותו של המערער במקרה
11 הספציפי והסוגי, מחד, ובין עברו המקצועי והנאי, והמעורבות האינטנסיבית והמסירות שהפגין
12 בטיפול במנות, מאידך; ואיננה אלה הביאו את הוועדה להמליץ על נזיפה בלבד (אם כי, כפי
13 שצוין המשיב בהחלטתו, הוועדה חרגה מסמכותה עת הורתה על נזיפה "חמורה", אשר אינה
14 קיימת כאלטנטיבה בפקודת הרופאים, אלא "נזיפה" בלבד; ועל כן, תוך שאימץ המשיב את
15 מסקנות הוועדה לגופן, הורה על "נזיפה" ולא "נזיפה חמורה"). על בסיס כל האמור, נחה דעתי כי
16 החלטת המשיב נשוא הערעור הינה סבירה, מידתית, ומאוזנת, ובנסיבות אלו, אמצעי משמעת
17 מסוג נזיפה הינו זה ההולם ביותר את תומרת מעשי המערער.

סיכום

18
19 41. סיכומי של דבר, לא מצאתי כל פגם בהחלטת המשיב להטיל על המערער אמצעי משמעת
20 מסוג נזיפה, ועל כן, דין הערעור להידחות, והוא נדחה בזה. אין צו לתוצאות.

21 ניתן היום, ו' אלול תשע"ג, 12 אוגוסט 2013, בהעדר הצדדים.
22

בן-ציון גרינברג, שופט

23

24